

Raadsinstrumenten

Gerard J.J.J. Heetman, Heetman Advies

Kennis maken 1

- ▶ raadslid gemeente Leidschendam 1994-2002
- ▶ raadslid gemeente Leidschendam-Voorburg 2002-2006, 2009-2010
- ▶ 1987 - 2013 senior beleidsmedewerker VNG
 - ▶ Invoering dualisme
 - ▶ Wet- en regelgeving
 - ▶ actieprogramma lokaal bestuur
 - ▶ modelverordeningen functioneren gemeenteraad - college
 - ▶ invoering griffier en modelverordening
 - ▶ Rechtspositie politieke ambtsdragers
 - ▶ wijzigingen Gemeentewet
 - ▶ wijzigingen Rechtspositiebesluiten
 - ▶ wijzigingen Appa
 - ▶ voorlichting/vragen beantwoorden
 - ▶ pockets 'De rechtspositie van decentrale politieke ambtsdragers'
- ▶ 2011 - 2014 directeur Raadslid.Nu
- ▶ 2013 - heden zelfstandig adviseur en auteur pockets en 'De (rechts)positie van de griffie(r) anno 2018, website HR-Overheid/Sdu

Kennis maken 2

- ▶ Wie was al raadslid?
- ▶ Wie was commissielid / burgerraadslid / fractie assistent?
- ▶ Wie was wethouder?

Herkenning 1

- ▶ De fracties van ChristenUnie, CDA, D66, VVD, SGP en GroenLinks uit de Tweede Kamer dienen een motie in waarin de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt opgeroepen om in overleg te treden met de VNG om een structurele oplossing te vinden voor het verhogen van de raadsvergoeding en hiervoor dekking te zoeken in het gemeentefonds.
- ▶ Aan welke bevoegdheid ontleen deze fracties deze actie?

Herkenning 2

- ▶ Het Tweede Kamerlid Rog stelt schriftelijke vragen aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wat zij vindt van de bedreigingen die burgemeester Wienen van Haarlem ondervindt en welke maatregelen zij denkt te nemen.

- ▶ Aan welke bevoegdheden ontleent Rog deze actie?

Herkenning 3

- ▶ De fracties van ChristenUnie, CDA, D66, VVD, SGP en GroenLinks uit de Tweede Kamer dienen een voorstel in om in de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties structureel € 10 mln. toe te voegen voor de verhoging van de vergoeding voor raadsleden in kleine gemeenten. De dekking wordt gevonden door de post 'Waarderingskamer' met € 10 mln. te verlagen.
- ▶ Aan welke bevoegdheden ontlene deze fracties deze actie?

Herkenning 4

- ▶ Het Tweede Kamerlid Van Raak dient een wetsvoorstel in tot wijziging van de Appa waarbij de duur van de ontslaguitkering voor bestuurders van 38 maanden wordt teruggebracht naar 30 maanden.
- ▶ Aan welke bevoegdheid ontleent Van Raak dit recht?

Herkenning 5

- ▶ Aan de orde is de interpellatie van het lid Rosenmöller, over extra kosten voor de Betuwelijn en de relatie met het FES, gericht tot de minister-president en de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, en de interpellatie van het lid Heerma, over de Betuweroute, gericht tot de minister-president.
- ▶ Tot het houden van deze interpellatie is verlof verleend in de vergadering van 21 februari 1995.
- ▶ Aan welke bevoegdheden ontleen deze Kamerleden deze actie?

Herkenning 6

© Heetman Advies, oktober 2018

Marcel van Kerckhoven Fotografie ©

Wie heeft het recht?

- ▶ indiener motie raadsvergoeding: ChristenUnie, CDA, D66, VVD, SGP en GroenLinks
- ▶ steller schriftelijke vragen: Kamerlid Rog (CDA)
- ▶ indiener het amendement (fictief): ChristenUnie, CDA, D66, VVD, SGP en GroenLinks
- ▶ indiener wetsvoorstel wijziging Appa: Van Raak (SP)
- ▶ initiatiefnemers interpellatie: Rosenmöller (GL) en Heerma (CDA) (kabinet PvdA, VVD, D66)

Herkenning 7

zoek de verschillen

© Heetman Advies, oktober 2018

11

Conclusie

Is er verschil tussen de Tweede Kamer en de gemeenteraad

- in rechten/bevoegdheden?
- in taken?
- t.a.v. de primaire ambtelijke ondersteuning?

Hoe worden deze rechten/taken/bevoegdheden van de Tweede Kamer en de gemeenteraad ook wel in meer abstracte woorden aangeduid?

De VNG zegt er dit over

Raadsinstrumenten in vogelvlucht

Als raadslid staan u verschillende instrumenten ter beschikking om uw kaderstellende, volksvertegenwoordigende en controlerende rol goed uit te voeren. VNG-beleidsmedewerker Christiaan de Vlieger vertelt in deze video over deze instrumenten en hoe u ze kunt inzetten.

<https://www.youtube.com/watch?v=r8L34d11JPw&feature=youtu.be>

Vindplaatsen

- ▶ verordenende bevoegdheid: artikel 147 Gemeentewet
 - ▶ artikel 149: de raad maakt verordeningen die hij in het belang van de gemeente nodig oordeelt
 - voorbeelden
 - ▶ binnentreden van woningen i.h.k.v. openbare orde (149a)
 - ▶ inspraakverordening (150)
 - ▶ prostitutieverordening (151a)
 - ▶ aanwijzing veiligheidsrisicogebied met bevoegdheden burgemeester (151b)
 - ▶ plaatsing van camera's (151c)
 - ▶ bij overtreding verordening bevoegd tot stellen van straffen (154)
 - ▶ verordening opleggen gebiedsverboden (154a)
 - ▶ opleggen bestuurlijke boete (154b)
- ▶ vragenrecht: artikel 145 Gemeentewet
- ▶ initiatiefrecht: artikel 147a Gemeentewet
- ▶ recht van amendement: artikel 147b Gemeentewet

Bijzondere instrumenten

- ▶ Volksvertegenwoordigingen beschikken ook over enkele bijzondere instrumenten om hun taken uit te kunnen voeren. Het lidmaatschap van deze gemeentelijke commissies wordt gerekend tot de het lidmaatschap van 'zware commissies' die niet behoren tot het reguliere werk van de gemeenteraad. De gemeenteraad mag daarvoor ook een aparte vergoeding vaststellen voor de duur van de activiteit van de commissie.
 - onderzoeken van rekenkamer (rekenkamerfunctie): artikel 81a t/m 810a Gemeentewet
 - onderzoeken of enquête door de volksvertegenwoordiging: artikel 155a t/m 155f Gemeentewet
 - selecteren nieuwe burgemeester: vertrouwenscommissie: artikel 61, 61a Gemeentewet
- en
- regelen ambtelijke bijstand raad en leden van de raad: artikel 33, lid 1 en 3
 - ondersteuning van de raad en fracties: artikel 33, lid 2 en 3, artikel 107 t/m 107e, artikel 160, lid 1, onder c en d

Rekenkamer

Algemene rekenkamer

De Algemene Rekenkamer beslist geheel zelfstandig over het instellen van onderzoeken. De Tweede Kamer kan bijvoorbeeld wel verzoeken tot het instellen van een onderzoek, maar dit niet aan de Rekenkamer opdragen.

De Algemene Rekenkamer is één van de Hoge Colleges van Staat

Rekenkamer en rekenkamerfunctie

De rekenkamer heeft een belangrijke taak in de ondersteuning van de gemeenteraad. Van de vier taken van de raad – de volksvertegenwoordigende, verordenende, kaderstellende en controlerende taak – dient de Rekenkamer als ondersteuning van de laatste twee. Hiermee maakt de Rekenkamer deel uit van de zogenaamde governance binnen een gemeente, het samenhangend geheel van maatregelen en instrumenten rond sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden.

(bron: Handreiking lokale rekenkamer en rekenkamerfunctie, VNG)

Onderzoeksrecht / enquêterecht

Parlementair onderzoek / parlementaire enquête

De Tweede Kamer kan zelfstandig onderzoek instellen naar beleid en projecten en dat onderzoek door Kamerleden laten uitvoeren. Het zwaarste middel is de parlementaire enquête. Een 'lichte' vorm is het houden van een hoorzitting of rondetafelgesprek.

Gemeentelijk onderzoek / gemeentelijke enquête

De onderzoekscommissie als bedoeld in artikel 155a, derde lid, Gemeentewet is het zwaarste middel van de gemeenteraad om het door het college of de burgemeester gevoerde bestuur te onderzoeken. De onderzoekscommissie is geen permanente commissie, maar wordt, als de raad tot een dergelijk onderzoek besluit, steeds opnieuw ingesteld op basis van een concreet omschreven onderwerp van het onderzoek.

Onderzoekscommissie / enquêtecommissie

Kenmerken gemeentelijke commissie:

- ▶ tenminste drie leden
- ▶ bevoegdheden en werkzaamheden worden niet geschorst door aftreden raad
- ▶ regelen van ambtelijke bijstand
- ▶ verplichting voor (gewezen) politieke ambtsdragers en ambtenaren informatie te verstrekken
- ▶ getuigen verplicht tot afleggen van getuigenis
- ▶ verhoren onder ede mogelijk
- ▶ verhoor achter gesloten deuren om gewichtige redenen mogelijk
- ▶ verschoningsrecht t.a.v. geheimen

Vertrouwenscommissie

Taken:

- ▶ beoordeling van kandidaten
- ▶ informatie vergaren over kandidaten
- ▶ aanbeveling twee kandidaten, alleen eerste kandidaat openbaar
- ▶ aanbeveling herbenoeming

Regels:

- ▶ beraadslagingen met gesloten deuren
- ▶ geheimhouding (levenslang)
- ▶ lekken is ambtsmisdrijf

Ambtelijke bijstand en ambtelijke ondersteuning

Ambtelijke bijstand: treffen van geldelijke voorzieningen voor griffie en fractiemedewerkers

Ambtelijke ondersteuning: regelen van ondersteuning door de griffier en de griffie van de raad en de fracties

- ▶ de raad benoemt, schorst en ontslaat de griffier en de medewerkers van de griffie (art. 107, 107e, lid 2, art. 160, lid 1, onder d)
 - ▶ het college benoemt, schorst en ontslaat de gemeentesecretaris en de ambtenaren m.u.v. de griffier en de medewerkers van de griffie (art. 100, lid 2, art. 102, art. 160, lid 1, onder c)
- ▶ de raad regelt de organisatie van de griffie (art. 107e, lid 1, art. 160, lid, onder c)
 - ▶ het college stelt regels vast over de ambtelijke organisatie m.u.v. de organisatie van de griffie (art. 160, lid, onder c)

Conclusie:

De raad is exclusief werkgever van de griffier en de medewerkers van de griffie en regelt exclusief zijn ondersteuning

Meer informatie: de (rechts)positie van de griffie(r) anno 2018

(<https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/de-rechtspositie-van-de-griffier-anno-2018>)